

PËRMBLEDHJE E PROJEKTIT

FUSHA	ZHVILLIMI I TURIZMIT
Titulli i Projektit	Krushevë dhe Elbasan – Udhëtim në Natyrë dhe Aventurë
Lloji i Kontratës/Kategori a	Kontratë granti
Komponenti i IPA-s/ (kombëtar ose rajonar) Viti i programimit	Programi Ndërkufitar Republika e Maqedonisë së Veriut - Republika e Shqipërisë në kuadër të Instrumentit të Ndihmës së Paraanëtarësimit (IPA III), alokimet për vitin 2022
Aplikanti kryesor dhe bashkaplikantët	<u>Aplikanti kryesor:</u> Komuna e Krushevës <u>Bashkaplikantë:</u> Bashkia e Elbasanit) Qendra për Zhvillim të Qëndrueshëm ALKA Tjetër Vizion TVO
Konteksti/sfondi	Komunat e Krushevës (Maqedonia e Veriut) dhe Elbasanit (Shqipëria) bashkëpunuan me sukses në Projektin IPA CBC “Krushevë dhe Elbasan – Destinacion Turistik Ndërkufitar i Njohur” (janar 2022 – qershor 2024). Projekti përmirësoi infrastrukturën turistike, krijoi një paketë të përbashkët turistike dhe forcoi marketingun dhe kapacitetet vendore. Një analizë e detajuar dhe një strategji marketingu identifikuan prioritetet kryesore të zhvillimit për të dyja zonat. Duke u mbështetur në këto rezultate, partnerët synojnë ta pozicionojnë Krushevën dhe Elbasanin si një destinacion udhëheqës të turizmit të qëndrueshëm dhe të aventurës, duke shfrytëzuar pasuritë e tyre të përbashkëta kulturore dhe natyrore. Krusheva është një qytet historik malor, i njohur për trashëgiminë e saj kulturore, peizazhet piktoreske dhe Meçkin Kamenin, një nga destinacionet më të vlerësuara për parashutizëm, ku në vitin 2026 do të zhvillohet Kupa Botërore e Parashutizmit. Elbasani, i pasur me trashëgimi romake dhe osmane, po e zhvillon zonën e Liqeneve të Funarit si një qendër rajonale për ecje në natyrë, çiklizëm, parashutizëm dhe kajak. Projekti i ri u përgjigjet sfidave të identifikuara nëpërmjet analizave të mëparshme: • Mangësitë në infrastrukturë – nevoja për përmirësimin e mjediseve për veprimtari në natyrë, të rrugëve të hyrjes dhe të shërbimeve për vizitorët në Krushevë dhe Funar. • Zhvillimi i aftësive – nevoja për t’i aftësuar sipërmarrësit vendas që të zbatojnë praktika të turizmit të qëndrueshëm dhe të ekonomisë qarkulluese, duke ofruar shërbime turistike që krijojnë sa më pak mbetje.

	• Promovimi – nevoja për rritjen e dukshmërisë dhe promovimin e orientuar drejt tregjeve rajonale. • Rrjetëzimi – nevoja për krijimin e një rrjeti të strukturuar ndërkufitar të turizmit, për të bashkërenduar zhvillimin dhe promovimin e përbashkët. Projekti do t'u përgjigjet këtyre sfidave nëpërmjet investimeve të integruara në infrastrukturë, zhvillimit të kapaciteteve dhe promovimit të përbashkët, duke mundësuar që Krusheva dhe Elbasani të zhvillohen si një destinacion turistik ndërkufitar tërheqës dhe i qëndrueshëm.
Përmbledhie (nërmhledhie shkurtër e projektit)	Projekti synon të nxisë zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm dhe rritjen socio-ekonomike në rajonin ndërkufitar të Krushevës dhe Elbasanit. Qëllimi i tij kryesor është të përmirësojë infrastrukturën turistike, të forcojë kapacitetet vendore dhe të forcojë bashkëpunimin ndërkufitar, duke gjeneruar përfitime afatgjata për komunitetet dhe bizneset vendore. Përmirësimet e infrastrukturës në Krushevë përfshijnë krijimin e një vendi të dedikuar ngritjeje për parashitizmin dhe zhvillimin e një fushe të avancuar sportive dhe hapësire për evenimente në Qendrën Sportive dhe Rekreative Gumenje. Qendra do të pajiset me shtigje këmbësorësh të sistemuara, ndriçim inteligjent LED, pajisje urbane dhe fusha sportive të rinovuara të përshtatshme për festivale në natyrë dhe aktivitete rekreative. Në Funar, Elbasan, projekti do të krijojë një park aventure, shtigje të sinjalizuara drejt kanioneve të Dopajt dhe një zonë parkimi afër pikës së informacionit turistik. Këto zhvillime do të krijojnë ambiente të aksesueshme, të sigurta dhe tërheqëse për turistët dhe të apasionuarit pas sporteve në natyrë. Aktivitetet e rritjes së kapaciteteve do të synojnë sipërmarrësit vendorë dhe pronarët e bizneseve të vogla, duke ofruar trajnime mbi praktikat e turizmit të qëndrueshëm, parimet e ekonomisë qarkulluese dhe operacionet me pak mbetje. Punëtoritë dhe seancat mbështetëse do t'u mundësojnë palëve të interesuara të integrojnë praktika miqësore me mjedisin në shërbimet e tyre, duke rritur qëndrueshmërinë dhe konkurrueshmërinë e sektorit turistik vendor. Projekti do të krijojë një rrjet ndërkufitar mes palëve kryesore të interesuara, përfshirë shoqatat e turizmit, ofruesit e akomodimit, institucionet kulturore dhe autoritetet vendore. Ky rrjet do të lehtësojë konsultime të rregullta, planifikimin e përbashkët të evenimenteve dhe nisma bashkëpunuese marketingu. Një Memorandum Bashkëpunimi do të formalizojë angazhimet dhe do të mbështesë veprimin e koordinuar. Veprimet promovuese do të rrisin dukshmërinë e rajonit, duke përdorur fushata në mediat sociale, njoftime për shtyp, turne njohëse për gazetarë dhe influencues, si dhe evenimente publike njëditore që promovojnë atraksionet vendore. Rezultatet e pritshme përfshijnë përmirësimin e infrastrukturës turistike, forcimin e kapaciteteve të palëve vendore të interesuara, rritjen e bashkëpunimit ndërkufitar dhe rritjen e dukshmërisë rajonale. Përfituesit përfundimtarë përfshijnë banorët, sipërmarrësit, ofruesit e turizmit dhe

	mikpritjes, si dhe të apasionuarit pas sporteve në natyrë. Projekti do të nxisë rritje ekonomike të qëndrueshme, do të tërheqë më shumë vizitorë dhe do të përmirësojë cilësinë e jetës në rajonin e Krushevës dhe Elbasanit.
Përfituesi përfundimtar	• Komunitetet vendore - Banorët e rajoneve të Krushevës dhe Elbasanit do të përjetojnë përmirësim të ekonomive vendore, krijim vendesh pune dhe cilësi më të mirë jetese përmes rritjes së turizmit dhe shërbimeve të lidhura me të. • Sektori i turizmit dhe mikpritjes - Bizneset vendore, si hotele, bujtina, restorante dhe kafene, do të përfitojnë nga rritja e numrit të vizitorëve dhe të ardhurave. • Të apasionuarit pas sporteve në natyrë dhe turizmit - Anëtarët e klubeve dhe shoqatave të parashutizmit, ecjes malore dhe çiklizmit, të cilët do të kenë akses në infrastrukturë të përmirësuar dhe mundësi për aktivitete rekreative. • Sipërmarrësit vendorë dhe bizneset e vogla - Pronarët e bizneseve në sektorin e turizmit do të fitojnë njohuri dhe aftësi në praktikën e qëndrueshme, duke çuar drejt operacioneve më rezistente dhe miqësore me mjedisin.
Vendndodhja e veprimit	• Maqedonia e Veriut, Komuna e Krushevës – qyteti i Krushevës • Shqipëri, Bashkia e Elbasanit
Objektivat	Objektivi i përgjithshëm: Të nxisë praktikën e zhvillimit të turizmit të qëndrueshëm dhe rritjen socio-ekonomike në rajonin ndërkufitar të Krushevës dhe Elbasanit. Rezultati 1: Infrastrukturë e vogël turistike e përmirësuar në rajonin e Krushevës dhe Elbasanit, duke tërhequr më shumë vizitorë dhe duke mbështetur rritjen ekonomike të bizneseve vendore. Rezultati 2: Të përmirësojë kapacitetet dhe performancën e palëve vendore të interesuara dhe të promovojë nismat e rrjetëzimit për një bashkëpunim efektiv turistik ndërkufitar.
Aktivitetet	Përmirësime të Infrastrukturës Turistike në Krushevë • Ndërtimi i një hapësire të posaçme për nisjen e fluturimeve me parashutë, me sipërfaqe rreth 2 000 m². • Zhvillimi i një Fushe të Avancuar Sportive dhe Hapësire për Evenimente në Qendrën Sportive dhe Rekreative Gumenje, përfshirë sistemimin e gjelbërimit, shtigjet e këmbësorëve, ndriçimin inteligjent LED, pajisjet urbane (stola, kosha mbeturinash, panele, shatërvan) dhe fushat sportive të rinovuara të përshtatshme për festivale dhe evenimente në natyrë. Përmirësime të Infrastrukturës Turistike në Funar, Elbasan • Krijimi i një Parku Aventure dhe i një zone parkimi pranë pikës së informacionit turistik. • Sinjalizimi i shtigjeve drejt Kanioneve të Dopajt. • Sigurimi që të gjitha ndërtimet të jenë në përputhje me projektet e përgatitura, legjisllacionin kombëtar, rregulloret e ndërtimit dhe standardet e mbrojtjes së mjedisit. Ngritja e Kapaciteteve për Sipërmarrësit Vendorë

	• Ofrimi i trajnimeve dhe mbështetjes për sipërmarrësit vendorë dhe pronarët e bizneseve të vogla mbi praktikën e turizmit të qëndrueshëm, qarkullues dhe me pak mbetje. • Organizimi i punëtorive mbi qasjet e turizmit të qëndrueshëm dhe eko-turizmit. 4. Krijimi i një Rrjeti Rajonal Ndërkufitar • Hartimi i një Memorandumi Bashkëpunimi me ekspertë ligjorë dhe profesionalë që përcakton qëllimin, objektivat dhe udhëzimet e bashkëpunimit. • Zhvillimi i konsultimeve me palët e interesuara, përfshirë shoqatat e parashutizmit, sportit, ecjes malore dhe çiklizmit, për të siguruar që nevojat dhe pritshmëritë të adresohen. • Organizimi i një ceremonie nënshkrimi për të formalizuar angazhimin e palëve të interesuara. • Zhvillimi i tryezave të rrumbullakëta për hartimin e ofertave të përbashkëta, planifikimin e evenimenteve sportive ose kulturore dhe zhvillimin e qasjeve bashkëpunuese. • Zhvillimi i mjeteve dhe kanaleve të komunikimit, si grupe në mediat sociale, për të ruajtur angazhimin ndër anëtarët e rrjetit. 5. Veprime Dukshmërie dhe Promovuese (të lidhura me Rezultat 2) • Organizimi i evenimenteve promovuese njëditore që nxjerrin në pah atraksionet dhe aktivitetet vendore. • Nisja dhe menaxhimi i fushatave në mediat sociale në Facebook dhe Instagram, të synuara ndaj audiencave rajonale dhe më të gjera. • Përgatitja dhe shpërndarja e njoftimeve për shtyp dhe pakove mediatike të mediat vendore, rajonale dhe ndërkombëtare. • Organizimi i turneve njohëse (FAM) për gazetarë, blogerë dhe influencers për të përjetuar atraksionet e Krushevës dhe Elbasanit dhe për të gjeneruar mbulim mediatik për të tërhequr vizitorë.
Ndikimi/ Produkti/ Rezultati	Ndikimi: Të nxisë praktikën e zhvillimit të turizmit të qëndrueshëm dhe rritjen socio-ekonomike në rajonin ndërkufitar të Krushevës dhe Elbasanit. Rezultati 1: Infrastrukturë turistike e përmirësuar në rajonin e Krushevës dhe Elbasanit, duke tërhequr më shumë vizitorë dhe duke mbështetur rritjen ekonomike të bizneseve vendore. Infrastruktura e përmirësuar do të pasurojë ofertat e turizmit të aventurës dhe eko-turizmit, do të krijojë ambiente më të sigurta dhe më tërheqëse për vizitorët dhe do të nxisë rritjen e të ardhurave dhe mundësive për punësim për ndërmarrjet vendore. Rezultati 2: Kapacitete dhe performancë e përmirësuar e palëve vendore të interesuara dhe promovim i nismave të rrjetëzimit për një bashkëpunim efektiv turistik ndërkufitar. Sipërmarrësit dhe organizatat vendore do të fitojnë aftësi në praktikën e turizmit të qëndrueshëm, parimet e ekonomisë qarkulluese dhe operacionet me pak mbetje. Një rrjet rajonal ndërkufitar do të forcojë bashkëpunimin, nismat e

	përbashkëta dhe strategjitë e marketingut, duke siguruar qëndrueshmëri afatgjatë dhe dukshmëri të përmirësuar rajonale. Produktet: Op1 – Përmirësime të Infrastrukturës Turistike në Krushevë Op2 – Përmirësime të Infrastrukturës Turistike në Funar, Elbasan Op3 – Ngritja e Kapaciteteve për Sipërmarrësit Vendorë Op4 – Rrjet Rajonal Ndërkufitar Op5 – Fushata Marketingu Op6 – Dukshmëri dhe Atraktivitet i Rritur
Fakte & Shifra	Faktet kryesore & shifrat që lidhen me projektin: <u>Fakte:</u> Kohëzgjatja e projektit: 32 muaj Data e fillimit të projektit: 01.11.2025 Data e përfundimit të projektit: 30.06.2028 <u>Shifra:</u> Kostoja totale e veprimit: 833,204.60 € Kontributi i BE-së: 708,223.91€ Përqindja e kontributit të BE-së: 85%
Shënime të dobishme përfundimtare	Kontakte Elizabeta Gjorgjievska, ALKA, elizabeta.gj@alka.org.mk, 075317070 Tatjana Hasanu, Krushevë, tatjana_has@yahoo.com, 075484605